proLékaře.cz | 6.11.2026

Zomrel prof. MUDr. Ján Faguľa, DrSc. 1. 8. 1930–4. 11. 2015

Dňa 4. novembra 2015 po krátkej ťažkej chorobe zomrel prvý prednosta Neurochirurgickej kliniky Lekárskej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika a Fakultnej nemocnice s poliklinikou v Košiciach prof. MUDr. Ján Faguľa, DrSc., zakladateľ košickej neurochirurgickej školy. Prof. Faguľa sa narodil 1. 8. 1930 v roľníckej rodine v obci Mirkovce neďaleko Prešova. Školskú dochádzku začal v miestnej jednotriednej škole, stredoškolské štúdium absolvoval na gymnáziu v Prešove, kde v roku 1951 zmaturoval s vyznamenaním. Zaujímali ho vedy o prírode a biológia, preto sa rozhodol pokračovať v štúdiu na Lekárskej fakulte UPJŠ v Košiciach. Už v druhom ročníku chodil ako „fiškus" do nočných služieb na Chirurgickú kliniku FNsP v Košiciach, ktorej šéfoval známy slovenský chirurg a od 30. rokov 20. storočia priekopník mozgových angiografií prof. MUDr. Ján Kňazovický. Neskôr, už v rámci študentskej vedeckej činnosti prof. Faguľa väčšinu voľného času trávil v laboratóriu experimentálnej chirurgie vedenom asistentom, neskorším akademikom Emilom Matejičkom. Štúdium medicíny skončil s vyznamenaním, čo mu pomohlo dostať umiestenku do košickej fakultnej nemocnice, kde sa stal sekundárnym lekárom chirurgickej kliniky. V roku 1960 vykonal atestáciu I. stupňa, v roku 1964 atestáciu II. stupňa z chirurgie a popri každodennej práci chirurga začal spolupracovať s MUDr. Alexandrom Grodanom pri liečení pacientov s ochoreniami nervového systému. Po emigrácii MUDr. Grodana do zahraničia bol vedením pracoviska vyslaný na dlhodobé študijné pobyty na neurochirurgické pracoviská v Prahe, v Hradci Královom a v Bratislave. Skúsenosti získané od významných československých neurochirurgov, akými boli akademik Zdeněk Kunc, akademik Rudolf Petr a prof. Pavel Nádvorník, mu pomohli získať potrebnú istotu pre každodennú klinickú prax aj pre ďalšie vedecké napredovanie. V roku 1969 urobil nadstavbovú atestáciu z neurochirurgie, v roku 1972 obhájil kandidátsku dizertačnú prácu a zakrátko habilitoval. Začiatkom roku 1981 bola pred dokončením budova novej FNsP v Košiciach, takže bolo potrebné zariaďovať jednotlivé pracoviská, medzi nimi aj neurochirurgickú kliniku so 60 lôžkami. Pracovisko začínalo od nuly, to však poskytlo vtedajšiemu docentovi Faguľovi príležitosť preukázať organizačné schopnosti i húževnatosť pri objednávaní zdravotníckeho materiálu, inštrumentária, prístrojov, získavaní finančných prostriedkov a mimoriadnu trpezlivosť pri výchove sestier i lekárov, ktorí mali minimálne, prípadne žiadne skúsenosti s ošetrovaním a liečením neurochirurgických pacientov. Ako jediný kvalifikovaný neurochirurg na území východného Slovenska obývanom približne 1,5 miliónom ľudí, nemohol sa v priebehu niekoľkých najbližších rokov vzdialiť z Košíc, aby aj niekoľko razy do týždňa či už v noci alebo vo sviatok prišiel riešiť akútne situácie, s ktorými si službukonajúci kolegovia nevedeli rady. Napriek spomínanému mimoriadnemu pracovnému nasadeniu neprestal doc. Faguľa vedecky pracovať. Uverejnil viac ako 120 prác v domácich aj zahraničných odborných časopisoch a odprednášal vyše 250 prednášok na domácich aj zahraničných fórach. Postupne sa stal doktorom lekárskych vied a profesorom, členom výboru Československej neurochirurgickej spoločnosti, členom komisií pre obhajoby vedeckých hodností; Československá lekárska spoločnosť J. E. Purkyňu mu udelila zlatú medailu. Ako neurochirurg bol vynikajúci diagnostik, uvážlivý a jemný operatér, láskavý k pacientom, personálu, kolegom i študentom a neobyčajne skromný človek.

Česť jeho pamiatke!

prof. MUDr. Igor Šulla, DrSc.